

Sygn. akt VI GC 1699/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 07 maja 2018 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa **I. B.**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G.**

o zapłatę

I. umarza postępowanie w zakresie żądania kwoty 506 złotych (pięćset sześć złotych);

II. w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III. zasądza od powódki I. B. na rzecz pozwanego Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. kwotę 917 złotych (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IV. kosztami procesu w pozostałym zakresie obciąża powódkę I. B. uznając je za uiszczone.

Sygn. akt VI GC 1699/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 sierpnia 2017 roku powódka I. B. domagała się zasądzenia od pozwanego Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. kwoty 4 980 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż dochodzi zapłaty powyższej należności z tytułu kosztów zastępstwa procesowego przyznanych jej we wskazanych prawomocnych nakazach zapłaty wydanych w sprawach przeciwko R. K. (1), w których reprezentowała pozwanego. Jednocześnie powódka wskazała, że dłużniczka R. K. (1) zmarła, w związku z czym komornik sądowy w 2015 roku umorzył prowadzone postępowanie egzekucyjne z należącej do niej nieruchomości, jednakże od tego czasu pozwany nie podjął żadnych kroków celem wyegzekwowania należności od spadkobierców dłużniczki, tj. R. K. (2) i D. B. (1).

Powódka swoje roszczenie uzasadniła treścią umowy zlecenia z dnia 14 października 2002 roku, na podstawie której wykonywała jako radca prawny obsługę prawną pozwanej spółdzielni mieszkaniowej.

Nakazem zapłaty z dnia 06 września 2017 roku wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt VI GNc 4744/17 referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty pozwany Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w G. wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując, że roszczenie powódki jest przedwczesne, gdyż nie spełnił się warunek dokonana na jej rzecz wypłaty kosztów zastępstwa procesowego w postaci faktycznego wyegzekwowania od dłużnika odpowiedniej części należności pozwanego. Pozwany wskazał także, że przed Sądem Rejonowym w Gdyni w sprawie o sygn. akt VII Ns 543/15 toczy się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po dłużniczkę R. K. (1), w tym w dniu 12 września 2017 roku ustanowiono w tym postępowaniu kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika postępowania K. Ż. (1). Nadto, pozwany wskazał, że przeciwko dłużnikowi D. B. (2) na podstawie tytułu wykonawczego wydanego w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 2239/14 prowadzono postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km 219/17 i z tego tytułu wyegzekwowano koszty zastępstwa procesowego zasądzone na rzecz powódki, które w kwocie 506 złotych przekazano powódce.

Pozwany podniósł także zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że w przypadku roszczeń powódki termin przedawnienia wynosi 2 lata (art. 751 pkt 1 k.c.).

Pismem z datą w nagłówku „dnia 14 grudnia 2017 roku” (data prezentaty: 2017-12-15, k. 110-117 akt) powódka I. B. ograniczyła żądanie pozwu o kwotę 506 złotych domagając się ostatecznie zasądzenia od pozwanego kwoty 4 474 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 października 2002 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w G. jako zleceniodawca zawarł z I. B. jako zleceniobiorcą umowę o obsługę prawną spółdzielni.

Zleceniodawca za wykonanie obsługi prawnej zobowiązał się płacić I. B. wynagrodzenie w kwocie 1 000 złotych netto miesięcznie w terminie do 30. dnia każdego miesiąca.

Zgodnie z § 4 umowy zleceniobiorcy przysługują koszty zastępstwa procesowego w wysokości 65% brutto, zasądzonych wyrokiem Sądu lub ugodą, zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

Projekt umowy sporządziła I. B.. Przy zawieraniu umowy strony nie uzgadniały, kiedy i w jaki sposób wypłacane będą jej koszty zastępstwa procesowego w przypadku wyegzekwowania należności od dłużnika, jak i w przypadku braku wyegzekwowania zasądzonej należności od dłużnika.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu strony ustaliły, że I. B. należne jest 100% zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego.

umowa zlecenie – k. 15 akt, zeznania świadka Ł. G. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:43-01:14:37), zeznania powódki I. B. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:14:37-02:10:54), zeznania prezesa zarządu pozwanego E. W. – protokół rozprawy z dnia 07 maja 2018 roku – k. 161-163 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:04-00:49:54)

W toku współpracy pomiędzy stronami ukształtowała się praktyka, zgodnie z którą Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w G. wypłacała I. B. koszty zastępstwa procesowego aż do wysokości zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego, przy czym wypłaty były liczone jako uzgodniony procent należności wyegzekwowanej. Przebiegało to w ten sposób, że księgowość rozliczała należności przekazywane przez komornika sądowego lub uiszczone bezpośrednio przez dłużnika i przesyłała I. B. zestawienie dłużników oraz kwoty wyegzekwowanych należności wraz z rozliczeniem

kosztów zastępstwa procesowego. W oparciu o otrzymywane od spółdzielni rozliczenie, I. B. wystawiała rachunek w kwocie wynikającej z rozliczenia. Taki sposób rozliczenia nie był kwestionowany przez żadną ze stron.

I. B. nie domagała się nigdy wypłaty zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego, jeżeli choćby część należności spółdzielni nie została zaspokojona.

umowa zlecenie – k. 15 akt, zeznania świadka Ł. G. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:43-01:14:37), zeznania powódki I. B. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:14:37-02:10:54), zeznania prezesa zarządu pozwanego E. W. – protokół rozprawy z dnia 07 maja 2018 roku – k. 161-163 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:04-00:49:54), zaświadczenia o dokonanych wpłatach, zestawienia dłużników wraz z rachunkami – k. 33-36, 66-67, 68-69, 70-71 akt

W dniu 27 stycznia 2009 roku Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt VIII Nc 324/09 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. (reprezentowanej przez radcę prawnego I. B.) przeciwko R. K. (1) i R. K. (2) zasądzając od nich solidarnie kwotę 2 832,77 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz koszty postępowania w kwocie 642 złotych, w tym kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się, po czym na wniosek wierzyciela została mu nadana klauzula wykonalności.

W dniu 05 października 2009 roku Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt VIII Nc 7847/09 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. (reprezentowanej przez radcę prawnego I. B.) przeciwko R. K. (1) i R. K. (2) zasądzając od nich solidarnie kwotę 3 110,32 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz koszty postępowania w kwocie 642 złotych, w tym kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się, po czym na wniosek wierzyciela została mu nadana klauzula wykonalności.

W dniu 04 sierpnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 5109/11 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. (reprezentowanej przez radcę prawnego I. B.) przeciwko R. K. (1) i R. K. (2) zasądzając od nich solidarnie kwotę 2 768,93 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz koszty postępowania w kwocie 642 złotych, w tym kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się, po czym na wniosek wierzyciela została mu nadana klauzula wykonalności.

W dniu 17 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 2201/12 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. (reprezentowanej przez radcę prawnego I. B.) przeciwko R. K. (1) i R. K. (2) zasądzając od nich solidarnie kwotę 1 475,02 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz koszty postępowania w kwocie 204,50 złotych, w tym kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się, po czym na wniosek wierzyciela została mu nadana klauzula wykonalności.

W dniu 06 listopada 2012 roku Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 5445/12 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. (reprezentowanej przez radcę prawnego I. B.) przeciwko R. K. (1) i D. B. (1) zasądzając od nich solidarnie kwotę 1 579,22 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz koszty procesu w kwocie 624,50 złotych.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się, po czym na wniosek wierzyciela została mu nadana klauzula wykonalności.

W dniu 01 marca 2013 roku Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 930/12 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. (reprezentowanej przez radcę

prawnego I. B.) przeciwko R. K. (1) i D. B. (1) zasądając od nich solidarnie kwotę 1 996,15 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz koszty procesu w kwocie 624,50 złotych.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się, po czym na wniosek wierzyciela została mu nadana klauzula wykonalności.

W dniu 26 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 5097/13 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. (reprezentowanej przez radcę prawnego I. B.) przeciwko R. K. (1) i D. B. (1) zasądając od nich solidarnie kwotę 1 840,16 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz koszty postępowania w kwocie 624,50 złotych, w tym kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się, po czym na wniosek wierzyciela została mu nadana klauzula wykonalności.

W dniu 21 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 465/14 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. (reprezentowanej przez radcę prawnego I. B.) przeciwko R. K. (1) i D. B. (1) zasądając od nich solidarnie kwotę 2 096,25 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz koszty postępowania w kwocie 642 złotych, w tym kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się, po czym na wniosek wierzyciela została mu nadana klauzula wykonalności.

W dniu 09 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 2239/14 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. (reprezentowanej przez radcę prawnego I. B.) przeciwko R. K. (1), A. W. i D. B. (1) zasądając od nich solidarnie kwotę 2 077,85 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz koszty postępowania w kwocie 642 złotych, w tym kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się, po czym na wniosek wierzyciela została mu nadana klauzula wykonalności.

niesporne, a nadto: kserokopie nakazów zapłaty i pełnomocnictw – k. 7-8, 9-10, 11-12, 13-14, 23-24, 25-26, 27-28, 29-30, 31-32 akt

W dniu 14 sierpnia 2015 roku pomiędzy Spółdzielnią Mieszkaniową (...) z siedzibą w G. jako zleceniodawcą oraz I. B. jako zleceniobiorcą został zawarty aneks numer (...) do umowy zlecenia z dnia 14 października 2002 roku.

Stosownie do postanowień aneksu, § 4 umowy uległ zmianie i zgodnie z jego nowym brzmieniem zleceniobiorcy przysługiwały koszty zastępstwa procesowego w wysokości 100% brutto zasądzonych wyrokiem Sądu lub ugodą (w niej będzie się zawierał podatek VAT).

Rozliczenie z tytułu kosztów zastępstwa procesowego następowało według zasad: po wyegzekwowaniu 20% spłaty zadłużenia z danego tytułu wykonawczego nastąpi wypłata 20% kosztów zastępstwa procesowego stwierdzonych tym tytułem (nie mniej niż 100 złotych). Zasady wprowadzone przedmiotowym aneksem obowiązywały od dnia 01 września 2015 roku.

aneks – k. 16 akt, zeznania świadka Ł. G. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:43-01:14:37), zeznania powódki I. B. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:14:37-02:10:54), zeznania prezesa zarządu pozwanego E. W. – protokół rozprawy z dnia 07 maja 2018 roku – k. 161-163 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:04-00:49:54)

W dniu 14 marca 2016 roku pomiędzy Spółdzielnią Mieszkaniową (...) z siedzibą w G. jako zleceniodawcą oraz I. B. jako zleceniobiorcą został zawarty aneks numer (...) do umowy zlecenia z dnia 14 października 2002 roku.

Stosownie do postanowień aneksu, § 4 umowy uległ zmianie i zgodnie z jego nowym brzmieniem zleceniobiorcy przysługiwały koszty zastępstwa procesowego w wysokości 100% brutto zasądzonych wyrokiem Sądu lub ugodą (w niej będzie się zawierał podatek VAT).

Rozliczenie z tytułu kosztów zastępstwa procesowego nastąpi miesięcznie według następujących zasad: z każdej przekazanej przez komornika lub wpłaconej przez dłużnika należności do spółdzielni zleceniodawca otrzyma 60%, a zleceniobiorca otrzyma 40% (aż do wypłaty 100% kosztów zastępstwa procesowego z danego tytułu wykonawczego).

Koszty zastępstwa prawnego w egzekucji zleceniobiorca otrzymać miał po całkowitej spłacie zadłużenia z danego tytułu wykonawczego.

Postanowiono również, że powyższe zasady dotyczą rozliczenia kosztów przekazanych po dniu 01 marca 2016 roku.

aneks – k. 64 akt, zeznania świadka Ł. G. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:43-01:14:37), zeznania powódki I. B. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:14:37-02:10:54), zeznania prezesa zarządu pozwanego E. W. – protokół rozprawy z dnia 07 maja 2018 roku – k. 161-163 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:04-00:49:54)

W dniu 02 maja 2016 roku strony zgodnie rozwiązały umowę o obsługę prawną ze skutkiem na dzień 02 maja 2016 roku.

zeznania świadka Ł. G. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:43-01:14:37), zeznania powódki I. B. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:14:37-02:10:54), zeznania prezesa zarządu pozwanego E. W. – protokół rozprawy z dnia 07 maja 2018 roku – k. 161-163 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:04-00:49:54)

W tej samej dacie strony zawarły umowę, na mocy której Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w G. zobowiązała się do zapłaty na rzecz I. B. kosztów zastępstwa procesowego, zasądzonych nakazami zapłaty oraz wyrokami Sądu, w wysokości 40% z przekazanych należności spółdzielni w stosunku miesięcznym (aż do wypłaty 100% kosztów zastępstwa procesowego z danego tytułu wykonawczego).

Koszty zastępstwa prawnego w egzekucji, zgodnie z umową, I. B. otrzymać miała po całkowitej spłacie zadłużenia z danego tytułu wykonawczego.

umowa o wypłatę kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji – k. 17, 65 akt, zeznania świadka Ł. G. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:43-01:14:37), zeznania powódki I. B. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:14:37-02:10:54), zeznania prezesa zarządu pozwanego E. W. – protokół rozprawy z dnia 07 maja 2018 roku – k. 161-163 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:04-00:49:54)

Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez komornika sądowego w sprawie o sygn. akt Km 219/17 na podstawie tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 09 czerwca 2014 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 2239/14 z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. przeciwko R. K. (1), A. W. i D. B. (1), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, doprowadziło do częściowego wyegzekwowania od dłużnika A. W. należności, z której kwotę 506 złotych wypłacono I. B. tytułem zasądzonych w tym tytule kosztów zastępstwa procesowego.

rachunek z dnia 24 sierpnia 2017 roku – k. 81-82 akt, wysłuchanie wierzyciela przez umorzeniem postępowania – k. 88 akt, zeznania świadka Ł. G. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:43-01:14:37), zeznania powódki I. B. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:14:37-02:10:54)

Postępowania egzekucyjne prowadzone przez komornika sądowego na podstawie innych tytułów wykonawczych przeciwko R. K. (1), R. K. (2), A. W. i D. B. (1) z należących do nich ruchomości okazywały się bezskuteczne. Natomiast wszczęta przeciwko dłużnikom egzekucja z nieruchomości została umorzona z powodu zgonu dłużniczki R. K..

zeznania świadka Ł. G. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:43-01:14:37), zeznania powódki I. B. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:14:37-02:10:54), zeznania prezesa zarządu pozwanego E. W. – protokół rozprawy z dnia 07 maja 2018 roku – k. 161-163 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:04-00:49:54)

Po śmierci dłużniczki R. K., Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w G. wystąpiła do Sądu Rejonowego w Gdyni o stwierdzenie nabycia spadku po niej. W związku z brakiem wskazania aktualnego adresu zamieszkania uczestnika postępowania K. Ż. (2), postanowieniem z dnia 23 marca 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VII Ns 543/15 powyższe postępowanie zawieszono. Następnie, z uwagi na złożony przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) z siedzibą w G. wniosek, zarządzeniem z dnia 12 września 2017 roku, ustanowiono dla tego uczestnika kuratora.

Postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po R. K. (1) nie zostało jeszcze prawomocnie zakończone.

zeznania świadka Ł. G. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:03:43-01:14:37), zeznania powódki I. B. – protokół rozprawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku – k. 154-159 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:14:37-02:10:54), zeznania prezesa zarządu pozwanego E. W. – protokół rozprawy z dnia 07 maja 2018 roku – k. 161-163 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:04-00:49:54)

Pismem z dnia 02 czerwca 2017 roku I. B. wzywała Spółdzielnię Mieszkaniową (...) z siedzibą w G. do zapłaty kosztów zastępstwa procesowego zasądzonych we wskazanych nakazach zapłaty, jednakże bezskutecznie.

wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania i odbioru – k. 18-20 akt, pismo – k. 37 akt, wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania – k. 38-39 akt

Sąd zważył, co następuje:

Ustalając stan faktyczny, który był w znacznej części bezsporny, Sąd uwzględnił powyższe dokumenty nie znajdując podstaw do podważenia ich wiarygodności i mocy dowodowej, tym bardziej, że ich autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Pozostałe dokumenty, zwłaszcza dotyczące innych dłużników pozwanej spółdzielni, nie miały znaczenia, gdyż nie wnosiły nowych i istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy okoliczności. Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły także zeznania świadka Ł. G. oraz zeznania stron w poniżej wskazanym zakresie.

Sąd oparł się na zeznaniach świadka Ł. G. uznając je za wiarygodne w zakresie, w jakim świadek wskazała, że w czasie wieloletniej współpracy z powódką nie zdarzyło się, ażeby powódka domagała się wypłaty zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego w sytuacji, gdy nie zostały one wyegzekwowane od dłużnika w jakiegokolwiek części i żądania takiego nie sformułowała również w 2013 roku, gdy komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone z nieruchomości dłużniczki R. K., a także w zakresie, w jakim świadek wskazywała na zmieniające się w toku współpracy zasady dotyczące wypłaty kosztów zastępstwa procesowego, tj. procentowej wartości tych kosztów w zależności od zaspokojenia należności spółdzielni oraz, że przyczyną tych coraz to nowych uzgodnień w tym zakresie był przedłużający się czas oczekiwania na ich wyegzekwowanie, a wreszcie – chęć kompleksowego uregulowania zasad ich wypłacania. Sąd miał również na uwadze, że świadek wskazała, że do chwili obecnej powódka wystawia rachunki wyłącznie na koszty zastępstwa procesowego w takiej wysokości, w jakiej wskazuje je pozwana spółdzielnia mając na uwadze wysokość wyegzekwowanej należności i że nie wystawia ona rachunków na koszty zastępstwa procesowego, które nie zostały ściągnięte.

Odnosząc się do zeznań powódki to Sąd nie dał im wiary w zakresie, w jakim powódka wskazywała, że wyłączną przyczyną, dla której nie domagała się ona wypłaty zasądzonych w nakazach zapłaty przeciwko R. K. (1), R. K. (2),

A. W. i D. B. (1) kosztów zastępstwa procesowego bezpośrednio po uprawomocnieniu się przedmiotowych orzeczeń była zła sytuacja finansowa spółdzielni po jej powstaniu, tj. wydzieleniu się z innej spółdzielni mieszkaniowej. Sąd miał bowiem na uwadze, że powódka w żaden sposób nie wykazała tej okoliczności, a także, że pozwana spółdzielnia powstała kilka lat przed uzyskaniem pierwszego tytułu egzekucyjnego przeciwko tym dłużnikom, co miało miejsce w 2009 roku, zaś z zeznań świadka Ł. G. – księgowej pozwanej spółdzielni, a więc osoby zorientowanej w finansach tego podmiotu, wynikało, że sytuacja finansowa spółdzielni w tym okresie nie uniemożliwiała wypłaty środków, aczkolwiek powódka nigdy z takim żądaniem do pozwanego po prostu nie wystąpiła.

Odnosząc się do zeznań prezesa zarządu pozwanego – E. W., to Sąd uznał je za wiarygodne w zakresie, w jakim wskazała ona na przyczyny zawarcia z powódką aneksów do umowy, których celem było jednoznaczne uregulowanie zasad wypłacania powódce należnych jej kosztów zastępstwa procesowego sankcjonujących dotychczasową obowiązującą między stronami praktykę wypłacania jej sukcesywnie tych kosztów w miarę postępów egzekucji, a także na czynności, jakie pozwana spółdzielnia podejmowała celem uzyskania stwierdzenia nabycia spadku po zmarłej dłużniczce R. K. (1), po to, by móc kontynuować egzekucję z pozostawionego przez nią majątku.

W niniejszej sprawie, uwzględniając zawarte w piśmie z datą w nagłówku „dnia 14 grudnia 2017 roku” (k. 110-117 akt) oświadczenie powódki w przedmiocie ograniczenia żądania pozwu o kwotę 506 złotych, powódka I. B. domagała się ostatecznie zasądzenia od pozwanego Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w G. kwoty 4 474 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem należnych jej kosztów zastępstwa procesowego zasądzonych we wskazanych w pozwie nakazach zapłaty.

Poza sporem pozostawało, że strony łączyła umowa o świadczenie usług obsługi prawnej pozwanej spółdzielni. Tego rodzaju umowa jest umową starannego działania, do której należy stosować odpowiednio przepisy o zleceniu, jednakże jedynie w zakresie nie uregulowanym ustawą o radcach prawnych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 kwietnia 2012 roku, sygn. akt II CKN 1216/00). Niesporna pomiędzy stronami była także okoliczność, że powódka reprezentowała pozwanego w sprawach przeciwko dłużnikom R. K. (1), R. K. (2), D. B. (1) oraz A. W. doprowadzając do uzyskania tytułów wykonawczych przeciwko tym dłużnikom oraz przeprowadzenia na podstawie tych tytułów egzekucji, w tym egzekucji z nieruchomości należącej do R. K., która jednakże nie pozwoliła na zaspokojenie roszczeń wierzyciela (pозwanej spółdzielni), gdyż została umorzona z powodu zgonu dłużniczki.

Oś sporu stanowiła kwestia wymagalności roszczeń powódki I. B. o wypłatę zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego. Mając na względzie stanowisko stron zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy upatrywać należało w wykładani umowy z dnia 14 października 2002 roku zmienionej kolejnymi aneksami oraz umowy z dnia 02 maja 2016 roku. Strony bowiem odmiennie interpretowały postanowienia tychże umów w zakresie należnego powódce wynagrodzenia w postaci kosztów zastępstwa procesowego.

Wskazać w tym miejscu należy, iż kwestię wynagrodzenia powódki umowa z dnia 14 października 2002 roku regulowała dwojako. Zapis § 2 przewidywał wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 1 000 złotych płatne w terminie do 30. dnia każdego miesiąca. Niezależnie od powyższego wynagrodzenia, w § 4 umowy przewidziano, że powódce przysługują koszty zastępstwa procesowego w wysokości 65% brutto zasądzone wyrokiem sądu lub ugodą, zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, przy czym w związku ze zmianą przepisów tej ustawy dokonano zmiany ich wysokości na 100%. Brzmienie postanowienia § 4 umowy zostało jednakże zmienione aneksem numer (...) z dnia 14 sierpnia 2015 roku i aneksem numer (...) z dnia 14 marca 2016 roku, na podstawie których ustalono ostatecznie, że zleceniobiorcy przysługują koszty zastępstwa procesowego w wysokości 100% brutto zasądzone wyrokiem Sądu lub ugodą (w niej będzie się zawierał podatek VAT). Rozliczenie z tytułu kosztów zastępstwa procesowego nastąpić miało miesięcznie według następujących zasad: z każdej przekazanej przez komornika lub wpłaconej przez dłużnika należności do spółdzielni zleceniodawca otrzyma 60%, a zleceniobiorca otrzyma 40% (aż do wypłaty 100% kosztów zastępstwa procesowego z danego tytułu wykonawczego). Takie same zasady dotyczące wypłaty zawarto również w umowie z dnia 02 maja 2016 roku, zgodnie z którą pozwana spółdzielnia zobowiązała się do zapłaty na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego, zasądzonych nakazami zapłaty oraz wyrokami Sądu, w wysokości 40% z

przekazanych należności spółdzielni w stosunku miesięcznym (aż do wypłaty 100% kosztów zastępstwa procesowego z danego tytułu wykonawczego).

Nie ma wątpliwości, że celem procesu wykładni jest odtworzenie znaczenia, jakie obie strony nadawały składanemu oświadczeniu woli w momencie jego wyrażania (tzw. subiektywny wzorzec wykładni). Dopiero gdy okaże się, że nie da się stwierdzić, jak strony rozumiały sporne postanowienia umowy w chwili jej zawarcia, Sąd powinien ustalić ich znaczenie według wzorca obiektywnego opartego na założeniu, że zastosowanie reguł określonych w art. 65 k.c. nakazuje otoczyć ochroną adresata oświadczenia woli, który przyjął je określając jego treść przy zastosowaniu starannych zabiegów interpretacyjnych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 2011 roku, sygn. akt I CSK 193/10).

Jednocześnie w niniejszej sprawie na podstawie stanowisk stron nie jest możliwe dokonanie wykładni postanowień umowy według wzorca subiektywnego. Konieczne jest więc sięgnięcie do drugiej fazy wykładni – obiektywnej, w której właściwy sens oświadczenia woli ustala się na podstawie tego, jak adresat sens ten rozumiał i zrozumieć powinien przy dołożeniu starannych zabiegów interpretacyjnych, jednakże prawidłowa wykładnia nie może abstrahować od treści zwerbalizowanej w danym piśmie. Sformułowania i pojęcia zawarte w treści tekstu, ale i sama semantyka oraz struktura aktu są jednym z istotnych wykładników woli stron, pozwalają ją poznać i ocenić. Jest więc oczywiste, że wykładnia umowy nie może prowadzić do stwierdzeń pozostających w sprzeczności z jej treścią. Należy przy tym mieć również na uwadze, że stronami przedmiotowej umowy były podmioty profesjonalne, sama zaś umowa została zredagowana przez powódkę – radcę prawnego.

W niniejszej sprawie niewątpliwie strony różnią się w zakresie sposobu rozumienia § 4 umowy z dnia 14 października 2002 roku zmienionej kolejnymi aneksami oraz umowy z dnia 02 maja 2016 roku. W ocenie powódki mogła ona domagać się wypłaty przedmiotowych kosztów zastępstwa procesowego już z chwilą wydania orzeczenia lub zawarcia ugody, a zdaniem pozwanego powyższy zapis oznaczał, że warunkiem wypłaty przedmiotowych kosztów było uprzednie wyegzekwowanie należności od dłużnika.

Spór dotyczył więc ustalenia, czy wobec przewidzianego w § 4 umowy, a następnie powtórnego w umowie z dnia 02 maja 2016 roku zapisu, żądanie powódki wypłaty kosztów zastępstwa procesowego jest wymagalne.

Bezsporne było, że powódka I. B. wykonała na rzecz pozwanej spółdzielni usługę prawną polegającą na reprezentowaniu pozwanego w sprawach przeciwko R. K. (1), R. K. (2), D. B. (1) oraz A. W. doprowadzając do uzyskania tytułów wykonawczych przeciwko tym dłużnikom, a to oznacza, że równowartość przyznanych wierzycielowi w tych orzeczeniach kosztów zastępstwa procesowego stanowi należne powódce wynagrodzenie, przy czym nabycie prawa do wynagrodzenia w postaci tych kosztów nie jest obwarowane warunkiem ich ściągnięcia od dłużnika i prawo do tego wynagrodzenia powstało po stronie powódki z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia. Taka konstatacja jest zasadna tym bardziej, że w umowie mowa jest o kosztach zasądzonych, a nie wyegzekwowanych, brak jest również wprost postanowienia uzależniającego powstanie prawa do otrzymania tej części wynagrodzenia – zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego – od uprzedniego wyegzekwowania należności od dłużnika. Nie sposób więc doszukać się w zapisie umowy warunku w rozumieniu art. 89 k.c. uzależniającego nabycie prawa do tych należności od ich faktycznego wyegzekwowania. Kolejne aneksy do umowy, jak również umowa z dnia 02 maja 2016 roku, niczego w tej kwestii nie zmieniają, uregulowania tam zawarte przewidują bowiem wyłącznie uszczegółowiony sposób rozliczeń pomiędzy stronami rozumiany jako sposób wypłaty tego wynagrodzenia w miarę postępów toczącej się przeciwko danemu dłużnikowi egzekucji aż do wypłaty powódce pełnej wysokości kosztów zastępstwa procesowego. Skoro zatem strony umowy nie zawarły w niej zastrzeżenia, że powstanie roszczenia o wypłatę wynagrodzenia w wysokości zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego uzależnione jest od uprzedniego ich wyegzekwowania, to brak jest podstaw do uznania, że ten składnik wynagrodzenia należał się powódce wyłącznie jako tzw. premia za sukces, a więc pod warunkiem ich wyegzekwowania.

Mimo, iż w ocenie Sądu powódce I. B. przysługuje prawo do wynagrodzenia w postaci kosztów zastępstwa procesowego zasądzonych we wskazanych w pozwie nakazach zapłaty, to powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na brak

wymagalności jej roszczenia o wypłatę tego wynagrodzenia. Wymagalność tego wynagrodzenia zależy bowiem od skuteczności egzekucji albo wykazania jej bezskuteczności, co w niniejszej sprawie z poniżej wskazanych względów nie miało miejsca. Należało mieć bowiem w tych okolicznościach na uwadze, że strony w aneksach i umowie z dnia 02 maja 2016 roku ustaliły sposób wypłaty wynagrodzenia – zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego – uzależniając jego wypłatę w uzgodnionych częściach od postępu w egzekwowaniu należności od dłużnika. A zatem żądanie zapłaty odpowiednich części kosztów zastępstwa procesowego stawało się wymagalne dopiero z chwilą wyegzekwowania należności od danego dłużnika w jakiegokolwiek części. Tymczasem w niniejszej sprawie egzekucja z ruchomości prowadzona przeciwko dłużnikom okazała się jedynie w nieznacznej części skuteczna (i w tym zakresie koszty zastępstwa procesowego zostały wypłacone powodce, co skutkowało częściowym cofnięciem pozwu), zaś egzekucja z nieruchomości została umorzona z uwagi na zgon dłużniczki R. K.. Jednocześnie poza sporem też pozostawało, że pozwana spółdzielnia wszczęła postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po niej, co w przyszłości pozwoli na skierowanie postępowania egzekucyjnego przeciwko jej spadkobiercom. Dopiero zaś po zakończeniu postępowania egzekucyjnego okaże się, w jakim zakresie egzekucja była skuteczna, co spowoduje stan wymagalności roszczenia o wypłatę określonej części kosztów zastępstwa procesowego. Dopóki jednakże takie postępowanie egzekucyjne nie zostało przeprowadzone, a jednocześnie istnieje majątek dłużnika dający możliwość uzyskania zaspokojenia, dopóty w tych okolicznościach roszczenie powódki o wypłatę kosztów zastępstwa procesowego nie jest wymagalne. Czym innym jest bowiem w tej sytuacji prawo do zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego (bezwartunkowe), a czym innym wymagalność rozumiana jako możliwość skutecznego domagania się ich wypłaty, zgodnie z treścią umów łączących strony, w tym umową z dnia 02 maja 2016 roku. Gdyby więc egzekucja przeciwko R. K. (1), R. K. (2), D. B. (1) oraz A. W. była skuteczna, to roszczenie powódki o zapłatę na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego stałoby się wymagalne i następowałoby proporcjonalnie do wpływów należności od komornika sądowego, zgodnie z umową z dnia 02 maja 2016 roku oraz dotychczasową praktyką, co też miało miejsce w związku z częściowym wyegzekwowaniem świadczenia na podstawie nakazu zapłaty wydanego w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 2239/14.

Należy przy tym podkreślić, że zarówno § 4 umowy z dnia 14 października 2002 roku zmienionej kolejnymi aneksami, jak i umowa z dnia 02 maja 2016 roku dotyczyły zasad wypłaty kosztów zastępstwa procesowego w sytuacji egzekucji skutecznej prowadzącej do zaspokojenia wierzyciela – wówczas wymagalność roszczenia o wypłatę odpowiedniej części kosztów zastępstwa procesowego następowała dopiero z chwilą przekazania należności spółdzielni (przez komornika sądowego, czy samodzielnie wpłaconych przez dłużnika). Strony natomiast nie uregulowały zasad wypłaty kosztów zastępstwa procesowego w sytuacji egzekucji bezskutecznej, a więc w sytuacji, w której wiadomym jest, że dany dłużnik nie zaspokoi wierzycieli spółdzielni, tak jak to miało miejsce w przypadku dłużniczki np. M. B. (zbyto jej majątek w drodze egzekucji, nie wystarczyło to jednakże na zaspokojenie wszystkich wierzycieli, w tym spółdzielni) – jedynie w takiej sytuacji roszczenie powódki miałoby charakter bezterminowy, a wymagalność powstawałaby w warunkach określonych w treści art. 455 k.c., a więc po wezwaniu do zapłaty. Taka sytuacja jednakże w niniejszej sprawie nie miała miejsca, w ocenie Sądu powódka nie zdołała wykazać, że w przypadku dłużników R. K., R. K. (2), D. B. (1) oraz A. W. nie ma żadnych szans na wyegzekwowanie od nich pozostałej należności spółdzielni, a więc, że z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością można przyjąć, że egzekucja przeciwko tym solidarnym dłużnikom jest i pozostanie bezskuteczna. Wręcz przeciwnie – jak już wskazano powyżej, z materiału dowodowego wynika, że zmarła dłużniczka R. K. (1) posiadała nieruchomość, z której prowadzona była egzekucja, która jednakże nie doprowadziła do zaspokojenia roszczeń wierzyciela, jako że została umorzona z powodu jej zgonu. Powyższe jednakże, jak już także wskazano nie wyklucza, że po zakończeniu postępowania spadkowego, które pozwana spółdzielnia zainicjowała, egzekucja będzie ponownie wszczęta i doprowadzi do zaspokojenia należności spółdzielni, a to spowoduje wymagalność roszczenia powódki o wypłatę zasądzonych jej przedmiotowymi tytułami kosztów zastępstwa procesowego w odpowiedniej proporcji do kwot przekazanych wierzycielowi.

Nie sposób zgodzić się także z powódką, że pozwany nadużywa swoich uprawnień jako wierzyciel dopuszczając się opieszałości w prowadzeniu postępowania spadkowego celem pozbawienia powódki należnego jej wynagrodzenia. Jak wynika z akt sprawy, pozwany po śmierci dłużniczki R. K. złożył wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po niej, wprawdzie nie wskazał adresu zamieszkania uczestnika, co spowodowało zawieszenie postępowania, jednakże następnie na wniosek spółdzielni postępowanie podjęto wyznaczając kuratora dla tego spadkobiercy, którego miejsce

pobytu nie jest znane. Należy też zwrócić uwagę, że egzekucja przeciwko powyższemu dłużnikowi miała dotyczyć świadczenia głównego wraz z odsetkami, kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów procesu i egzekucji. A zatem przedmiotem egzekucji nie było tylko i wyłącznie świadczenie należne – docelowo – powódce, ale przede wszystkim świadczenie należne pozwanemu z tytułu nieuregulowanego czynszu i opłat eksploatacyjnych. Gdyby nie to roszczenie materialnoprawne objęte później żądaniem egzekucji, w ogóle nie istniałoby roszczenie procesowe z tytułu kosztów zastępstwa procesowego po stronie powódki. Nie sposób zatem uznać, że pozwany jako wierzyciel zmierzałby poprzez niekontynuowanie postępowania spadkowego do uniemożliwienia powódce uzyskania wynagrodzenia, skoro tym samym uniemożliwiłby wyegzekwowanie należności zasądzonych na swoją rzecz.

Z uwagi na to, że roszczenie powódki nie jest jeszcze wymagalne, bo nie wyegzekwowano należności choćby częściowo (za wyjątkiem sprawy o sygn. akt I 1 Nc 2239/14 – w tym zakresie powódka cofnęła powództwo co do kwoty 506 złotych) ani też powódka nie wykazała, że wyegzekwowanie przedmiotowych należności nie jest możliwe (zmarły dłużniczka pozostawiła majątek w postaci nieruchomości), nie można więc mówić o przedawnieniu roszczenia (skoro termin ten nie rozpoczął jeszcze biegu).

W ocenie Sądu również oświadczenie powódki o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia zawartego w umowie z dnia 02 maja 2016 roku jako złożonego pod wpływem błędu uznać należało za nieskuteczne. Powołując się na błąd powódka podnosiła bowiem, że określone w tej umowie zasady wypłaty zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego we wskazanej tam proporcji dotyczą wyłącznie środków uzyskanych z egzekucji z ruchomości i nie mają zastosowania do środków uzyskanych z egzekucji z nieruchomości, tak jak interpretuje to pozwana spółdzielnia, a o czym świadczyć ma, jak zeznała powódka, zapis o przekazywaniu środków w stosunku miesięcznym, a „w licytacji nie ma czegoś takiego”. Powyższe – powołanie się na interpretację umowy przez drugą stronę, a więc rozbieżność w rozumieniu jej zapisów, nie spełnia kryterium błędu według przepisów kodeksu cywilnego i w konsekwencji zdaniem Sądu brak jest podstaw do uznania, że zawierając wskazaną umowę powódka działała pod jego wpływem, a tym bardziej pod wpływem błędu wywołanego przez pozwanego podstępnie. Nadto nie sposób podzielić poglądu powódki, że z uwagi na sformułowanie, że powódce będzie wypłacana określona część kosztów zastępstwa procesowego z kwoty przekazanej przez komornika sądowego w stosunku miesięcznym wynika, że takie zasady wypłaty kosztów zastępstwa procesowego dotyczą wyłącznie środków uzyskanych z egzekucji z ruchomości, nie ma bowiem wątpliwości, iż także i w przypadku egzekucji z nieruchomości kiedy komornik sądowy przekazuje wprawdzie daną kwotę jednorazowo, uznać można, iż jest to kwota przekazana w danym miesiącu (w stosunku miesięcznym). Brak jest zaś jakichkolwiek podstaw do dokonywania wykładni odmiennej aniżeli wynikającej z brzmienia umowy z dnia 02 maja 2016 roku, tym bardziej, że strony nie wprowadziły takiego rozróżnienia ani też powódka (będąca radcą prawnym) ujawnienia takiego rozróżnienia nie domagała się.

Mając na względzie powyższe, Sąd w punkcie I wyroku na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie cofniętego żądania, w pozostałym zaś zakresie uznając żądanie pozwu za przedwczesne, w punkcie II wyroku na podstawie art. 750 k.c. w zw. z art. 735 k.c. w zw. z art. 6 k.c. a contrario Sąd powództwo oddalił.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., zasądzając od powódki jako strony przegrywającej na rzecz pozwanego zwrot poniesionych przez nią kosztów postępowania w kwocie 917 złotych obejmujących koszty zastępstwa procesowego w kwocie 900 złotych ustalone zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zmianami) oraz zwrot opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych. Kosztami procesu w pozostałym zakresie Sąd obciążając powódkę uznał je za uiszczone.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)

3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 28 maja 2018 roku